

LIIKLUSAABITSA JUHEND

Liiklusaabits – õppematerjal I–II klassi õpilastele, mis on toeks õpetajale ja lapsevanemale lapse liiklemisoskuste arendamisel.

See koosneb 13 teemast, mida õpetajal on võimalik erinevate õppeainete õppeprotsessi lõimida (emakeel, loodusõpetus, klassijuhataja tund, matemaatika, liiklusõpetus, inimeseõpetus ja kehaline kasvatus, kunstõpetus, loovus jne). Liiklusaabits sisaldab erineva raskusastmega vaatlemis-, värvimis-, kleepimis-, kirjutamis-, lugemis- ja nuputamisülesandeid, mis kõik on suunatud läbiva teema „**Tervis ja ohutus**“ liikluse alateema õpitulemuste saavutamisele. Ohusteemalise õpetajaraamatuga saab tutvuda [siin](#).

Metoodiliselt on õppematerjal suunatud kergemalt keerukamale, tekstid on alguses trükitähtede, hiljem kirjatähtedega. Soovitav on aabitsat kasutada koos õppematerjaliga [aastaring liikluses](#).

Huvitavaid töölehti, õppematerjale ja katseid ja muid lisavõimalusi leiate <http://www.liikluskasvatus.ee/opetajale/>

Erinevaid õppetegevust toetavaid videoid ja õppefilme leiab [siit](#)

Juhendis on toodud märksõnad, tegevused ja lisavõimalused temade kaupa.

Head toimetamist!

TEEMA 1: Minu koolitee lk 3–4

Märksõnad: Kodu ja kooli aadressid, erinevad liikumisviisid, koolitee pikkus, ohutu koolitee ja aja planeerimine

Tegevused: Arutlemine teemal meie kooli/koduümbruse liiklus, kuidas hommikul kooli tuleme. Valgusfoor, valgusfoori tulede selgitus, liiklusmärk „reguleerimata ülekäigurada“, liiklusmärkide vaatlemine. Enda nime, kodu aadressi ja kooli aadressi kirjutamine. Kodune töö: koolitee ja liiklusmärkide vaatlemine ja analüüsimine lk 4 ülesande täitmine

Lisavõimalused: [Koolitee kaardistamine](#), lastevanematele e-kooli info, teema käsitlemine lastevanemate koosolekul

TEEMA 2: Parempoolne liiklus, liiklejad, liiklusmärgid lk 5–9

Märksõnad: Sõidutee, kõnnitee, autojuht, jalakäija, sõitja, liiklusmärkide grupid ja nende nimetused, ohutu sõidutee ületamine: PEATU,VAATA, VEENDU!

Tunni sisu: Mõistete selgitamine, teeületamise võimalused, ülesannete täitmine

Lisavõimalused: [Põhimõisted](#), [liiklejatüübi mäng](#), [liiklusmärkide komplekt](#) õppimine, õppekäik kooliümbruse liiklusmärkidega tutvumine (võib toimuda mõne muu õppekäigu raames)

TEEMA 3: Olen nähtav! lk 10–12

Märksõnad: Teemat on mõistlik käsitleda alates oktoobrist seoses kella keeramisega ja varasema pimenemisega. Pimeda aeg. Enda nähtavaks tegemise

erinevad võimalused, töökorras helkur või muu valgusallikas ning selle õige kasutamine

Tegevused: Arutelu, miks on oluline ennast pimedas ja halava nähtavuse korral nähtavaks teha ja kuidas seda teha. Vanematega koos: vaatlus ja loendamine, mitut helkuriga jalakäijat nähakse oma koduteel

Lisavõimalused: [Helkurnuku meisterdamine](#) ja [Silmapaistev.ee koduleht](#), Saatesarja „Märka märki“ klipp, Transpordiameti ennetustöötajaga on võimalik erinevate projektide või aktsioonide korraldamine oma koolis koos vabatahtlikega või vanemate klasside õpilastega.

TEEMA 4: Ohud liikluses lk 13–16

Märksõnad: Liiklemine erinevates ilmastikuoludes, kõrvaliste tegevuste ohtlikkus, varjatud nähtavus (seisvad sõidukid, lumehanged), lapse väike kasv

Tegevused: lk 13–14 piltide vaatlus ja arutelu ohtudest liikluses. Vestlus teemal „Ohud erinevatel aastaegadel“

Lisavõimalused: Õppekäik, võimalusel vanemate kaasamine. Aga Mina virtuaaltuur [Kooliõue ohutus](#), e-kooli lastevanematele infoks kodutöö koduümbruse ohtlikud kohad.

TEEMA 5: Abi kutsumine lk 17

Märksõnad: Ohtude ja abivajaja märkamine. Pöördumine täiskasvanu või häirekeskuse poole. Abinumbri 112 kordamine – suu, nina, kaks silma

Tegevused: Abinumbri 112 tutvustamine, abi kutsumise harjutamine (telefonikõne häirekeskusele), laste omavaheline kogemuste jagamine

Lisavõimalused: Häirekeskuse või politseiosakonna külastus, temaatilise järjehoidja, voldiku, plakati või muu tegemine

TEEMA 6: Sinise vilkuri ja sireeniga sõidukid lk 18–19

Märksõnad: Tee andmine operatiivsõidukitele, kuulamis- ja märkamisoskus

Tegevused: Arutelu teemal, mis on operatiivsõidukid ja miks neile peab teed andma, arvutamise- ja värvimisülesanne. Liiklussituatsioonide läbimängimine (näiteks, kuidas käituda kui fooris põleb jalakäijatele roheline tuli ning eemalt läheneb kiirabi auto).

Lisavõimalused: Õppekäik politseiosakonda või päästekomandosse. Külalisesineja rääkima operatiivtööst (võimalusel lapsevanem või laste tutvusringkonnast)

TEEMA 7: Liiklemine tänaval, tee ületamise võimalused lk 20–23

Märksõnad: Erinevad teeületuskohad: ülekäigukoht, reguleerimata ülekäigurada, reguleeritud ehk valgusfooriga ülekäigurada, ristmik, jalakäijate tunnel ja -sild, sõidutee ületamise reegel bussist väljudes. Raudtee ületamine jalakäija ja jalgratturina.

Tegevused: Arutelu, millised on teeületamise võimalused jalakäijatele, sh raudteel.

[Raudteeohutuse ülesanded](#) ohutusteemalisest õpetajaraamatust

Lisavõimalused: Märka märki lastesaade, erinevate teeületuskohtadega tutvumine reaalses liikluses (võib toimuda mõne muu õppekäigu raames) või [Aga Mina](#) virtuaaltuuri kaudu

TEEMA 8: Ühistransport lk 24

Märksõnad: Erinevad ühistranspordivahendid: buss, troll, tramm, rong. [Käitumine ekskursioonil](#)

Tegevused: Arutelu, kuidas ohutult ühistranspordis käituda. Kirjutamisülesanne lk 24

Lisavõimalused: ekskursioonide planeerimine erinevate transpordivahenditega – rong, buss, tramm. Kokkulepped lastega, klassi reeglid.

Bussiekskursiooni eel reeglite üle kordamine (situatsioonide analüüs).
Lastevanemate kaasamine

TEEMA 9: Tähtis teada! lk 25

Märksõnad: Pidurdus- ja peatumisteed, erinevate peatumisteedade võrdlus, ilmastikuolude mõju peatumisteedadele

Tegevused: Vaatlus koos lastevanematega, katsed pidurdusteeda pikkusele, näiteks jalgsi, jalgrattaga. Ohutusteemalisest õpetajaraamatust [peatumisteeda ülesanne](#)

Lisavõimalused: Märka märki video. Koos lastega peatumisteeda maha märkimine koonusega kooli koridori või õuealale (nt 28 m sõidukiirusel 50 km/h).

TEEMA 10: Sõidukis lk 26

Märksõnad: Turvavöö õige kasutamise vajalikkus, lahtised esemed sõidukis, autost õige väljumise reegel

Tegevused: Arutelu turvalise autosõidu teemal: turvavöö vajalikkus ja selle õige kasutamine. Ohutusteemalisest õpetajaraamatust [turvavöö kasutamise ülesanne](#)

Lisavõimalused: Märka märki lastesaade.

TEEMA 11: Jalgratas, rulluisud ja rula lk 27–28

Märksõnad: Korras jalgratas, nõuded jalgratturile ja peamised liiklusreeglid, jalgratturi juhtimisõigus, kiiver. Jalakäija abivahendid (rula, tõukeratas, rulluisud) – sõiduohutus ja turvavarustus

Tegevused: [Lisainfo](#) näidisratta abil arutelu tehniliselt korras jalgratta vaatlemine. Kiivri kandmise olulisus, milline on õige kiiver. [Minikiivri katse](#), abimaterjalina kiivri [kontrollkaart](#). Vanemate kaasabil laste jalgrataste üle vaatamine kodudes.

Lisategevused: [Info](#) jalgratturite koolitamise kohta. Märka märki lastesaade

TEEMA 12: Kontrollin oma teadmisi lk 29–30

Märksõnad: Lünktekst, täherägastik, ristsõna

Tegevused: Ülesanded lk 29–30 lahendada kas klassis individuaalselt või paari kaupa või paluda lastel koos vanematega kodus üle korrata erinevad teemad.

Lisategevused: Vanematega ühistegevuste korraldamisel on võimalus kaasata Transpordiameti ennetustöötajaid. Kontaktid [siin](#).

TEEMA 13: Jalakäija tunnistus lk 31

Märksõna: Oluliste liiklusreeglite kordamine ja kinnitamine

TRANSPORDIAMET

Tegevused: Laps saab tunnistuse välja lõigata ning hiljem koju seinale kinnitada. Võimaluse korral on tundi kutsunud politsei ennetustöötaja, kes kordab lastega koos üle olulised liiklusreeglid, koos antakse lubadus ning antakse pidulikult üle tunnistused.

